

Ignazio Aiestaran Uriz

♦ ARGIAKO BLOGARIA

Aiher eta bihotz

INTSUMISIOAREN GARAIAIN belau-naldi gazte batek estatuen logika militarista azpiratu zuen. Iruñeko intsumituen artean, 21 urte zituelarik, Asier atxilotu eta espetxeratu zuten, baita bere anaia nagusia ere, espainiar armadan soldadutzari uko egiteagatik.

Asierren aitona, gudaria izanik, 1937an preso sartu zuten, eta esklabo lanetatik ihesi, bukaeran, 41 urterekin, Venezuelan hil zen, EAJko arduradun izan ondoren. Demokrazian aitonaren semea, Asierren aita, atxilotu eta 18/98 prozesuan 49 urteko kartzela zigorra eskatu zuten harentzat, *Egin* egunkariko administrazio kontseiluan parte hartzeagatik. Ez zuen zigorrik bete, giltzapean sartu baino lehen bihotzak jota hil baitzen, 70 urte zituela.

Asierren lagunak, Aitorrek, gertakizun horiek laburbildu ditu dokumental batean. Aitor Merino eta bere arreba, Amaia, film horren zuzendari eta arduradunak dira, oztopo handiz eginga, Espainiako zinema-areto askotan eta hainbat komunikabidetan terrorismoaren apologiatzat jo dutelako. Aitor eta Amaiak erantzukizun handiko lana egin dute, zintzotasun gardenez eta eskuzabaltasun sakonez.

Aiherrak aiher, Aitor eta Asierren bideak aldendu ziren –bata Madrilén, bertzea Nafarroan–, beren laguntasuna gutxitu gabe. Hala ere, egun batean Aitorri gutun bat heldu zitzaion, non Asierrek aitortu zion ETAKo kidea zela. Gero bertze sufrimendu eta zorigaitzo anitz jin ziren, eta hortik jaio ziren bi galderak Aitorrentzat: nola azaldu Madrilgo lagunei erakunde horren kide batekin zuen adiskidetasuna? Nola ulertarazi zerk bultzatu zuen erabaki hori hartzera, Aitorri ere konprenitzea kostatzen zitzaionean?

Agian galderak ez dira pelikulan erantzuten, baina ez merinotarren lan zinematografikoarengatik. Indarkeria bete-betean agertzen denean, hitzek eta artelanez ez dute irtenbide errazik. Ildo horretan, bi une goren dira filmean. Bata Iruñeko *Ongi etorria*, Zumalakarregiren Atean, non Aitorren komentarioetan sumatzen dugun zergatik ez den aise logika militarra onartzea. Bigarrena, erabat hunkigarria, urte zaharreko familia afaria da, non Asierren amaren berbek gogorazten dizkiguten intsumisioaren garaia eta indarkeriarekiko lekurik eza herri honen bihotzean.

Filma ikusita, “Odiseo izeneko gudari armatu baten erretratua” begiesteko aukera izan dut, Oteizaren eskultura da. Maiz bisitatzen dut, Espainiako erregearen, Felipe II.aren, erranetara eraikitako gotorleku militarrean. Oraindik ez da inor ausartu adierazten eskultura hau terrorismoaren apologia dela, baina Iruñeko udalak informazio publikoetan “armatu” hitza ezabatu du, artelan honen historia manipulatuz. Odiseo gudari hau beltzez margotutako altzairuz eginga dago, xaflak soldatu ondoren, kutxa huts bat eratu arte. Haatik, gudari-eskultura horretan benetako indarra ez datza metalezko armaduran, txapen arteko hutsuneen jokoan baizik, non espazioa husten eta irekitzen den. Tartearen espazioan Pardines eta Etxebarrieta, Hipercor eta Vic, Lasa eta Zabala, *Pertur* eta *Yoyes* ikusten ditut, baita Asier eta Aitorren harremanaren lekua ere.

Odiseo hau bizirik dagoenez, eskulturaren hutsuneak handituz doaz. Azken egunotan hutsarte berri bat ireki zaio kutxa metafisiko honi, Arkaitz Bellonena. Aiher eta bihotzaren potret iluna. ■

IRITZIAREN LEIHOA

BERTSO BERRIAK

Zer uste duzue gutaz?

XDZ

Sustrai Colina

Doinua: Aita jainkoak egin banindu.

Peru, Stein, erantzungo dizkiguzue gure buruari pausatzera ausartzen ez garen galderak?

Zer diozue barkazioaz, kondenez, damuaz, kulpaz? Hipoteketan preso dagoen gure askapen burrukaz? Ez ote dugu kristau zintzo bat estaltzen larruzko txupaz? Inoiz min hartzen ote duzue? Zer uste duzue gutaz?

Zer diozue manifestapen isil bateko oihutaz? Herri Harresi nekatu baten kolpe arteko musutaz? Zer diozue Canoren Twist ta Berri Txarrak-en kantutaz? Inoiz harrotzen ote zarete? Zer uste duzue gutaz?

Zer diozue mugarik gabe zuritzen den Larrun puntaz? Tren geltokian falta direnen zain pasatako ordutaz? Zer diozue gure bizitzaz, izateaz eta look-az? Ta guk zuetaz uste duguna uste al duzue gutaz? ■

(Hendaian, 2014-02-08)

Sorta osorik argia.com-en, Mikel Asurmendi-
ren Katebegia blogean.

